

Môj dom bol vytopený!!!

Čo mám robiť?

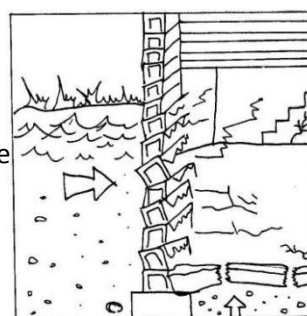
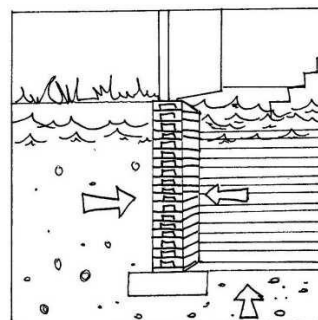
Obsah

1. ODČERPANIE VODY Z PIVNICE	3
2. ČISTENIE A DEZINFEKCIA	3
3. VYSÚŠANIE DOMU	4
4. ODSTRAŇOVANIE PLESNÍ	6
5. OPRAVTE SI DOM	7

1. Odčerpávanie vody z pivnice

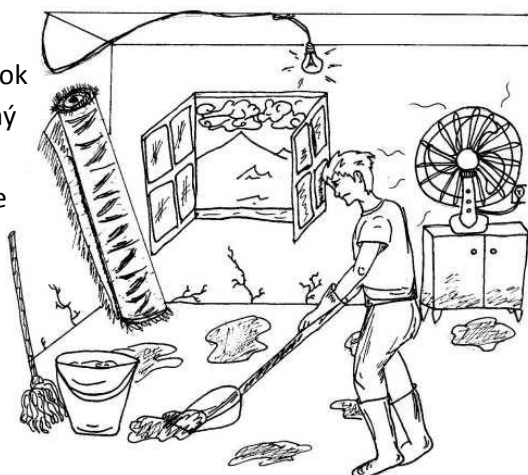
Pokiaľ je váš dom zatopený, veľmi sa neponáhľajte s odčerpávaním vody. Podzemná voda, ktorá je všade okolo, tlačí z vonkajšej strany na základy vášho domu, a voda, ktorá je vnútri, pôsobí presne opačnou silou proti nej. V prípade príliš rýchleho vyčerpania vody z vnútra hrozí zrútenie stien a samotných základov vášho domu. Aby ste sa vyhli vážnemu narušeniu základov a stien, postupujte podľa nasledujúcich krokov:

- A.** Pokiaľ už voda nie je vonku nad úroveň zeme, môžete začať s odčerpávaním vody z pivnice. Nepoužívajte čerpadlá alebo generátory na benzín v dome. Z motora sa totiž uvoľňujú do vzduchu smrteľne jedovaté výpary oxidu uhličitého.
- B.** Odčerpajte vodu do výšky 70 – 100 cm od podlahy. Označte si túto hladinu na stene a počkajte do ďalšieho dňa.
- C.** Ďalší deň skontrolujte, či hladina klesla alebo stúpala. Pokiaľ stúpala, znamená to, že je ešte skoro odčerpávať vodu. Okolité pôda je stále príliš nasiaknutá vodou. Počkajte do ďalšieho dňa a znovu odčerpajte vodu tak, aby jej hladina bola približne 70 – 100 cm nad podlahou. Opäť označte a ráno skontrolujte, či počas noci voda stúpala alebo nie.
- D.** Keď voda prestane stúpať, odčerpajte zostávajúcich 70 – 100 cm vody a počkajte do rána. Opakujte kroky C. a D. až do úplného vysušenia pivnice. Uistite sa, že sa voda už do pivnice nevracia a jej hladina nestúpa.

2. Čistenie a dezinfekcia

Všetky baktérie, vírusy a plesne musia byť úplne zničené. Najrozšírenejší, najúčinnější a zároveň bezpečný prostriedok na ich likvidáciu je chlornan sodný, ktorý je bežne dostupný vo forme SAVA. Čas hrá dôležitú úlohu, preto čistenie a dezinfekciu zaplaveného objektu neodkladajte! Patogénne organizmy sa neprenášajú vzduchom pokiaľ je oblasť, ktorá bola zasiahnutá povodňami, stále vlhká. Po vyschnutí sa patogény uvoľňujú do vzduchu a môžu spôsobiť závažné infekcie dýchacích ciest a iné problémy s dýchaním. Preto je dôležité, aby ste všetky steny, ktoré sú zasiahnuté povodňou, čo najskôr ošetrili roztokom chlornanu sodného (napr. Savo).

Roztok si pripravíte nasledovne:

Zmiešame roztok v pomere: 1 liter vody na 120 ml chlornanu sodného.

Hneď potom, čo ste naniesli roztok na všetky zasiahnuté steny vo vašom dome, je potrebné priestor čo najskôr vysušiť. Tým zabránite hnilobným procesom. Roztriedte veci z domácnosti na tie, ktoré sú určené na likvidáciu, a na tie, ktoré sa dajú ešte zachrániť. Vo všeobecnosti sa odporúča zlikvidovať vankúše a matrace a taktiež iné textilie, ktoré sú uzatvorené a nedajú sa dobre vetrať. Naopak koberce a kusy nábytku sa dajú ľahko zachrániť. Všetky veci, ktoré sú určené na likvidáciu, odvezte. Všetko, čo si chcete ponechať, opláchnite čistou vodou – napr. Wapkou. Následne opatrne naneste dezinfekčný roztok a zmyte všetky viditeľné zvyšky pôdy (bahna) z predmetov, ktoré chcete zachrániť. Roztok taktiež naneste na všetky steny v dome do výšky aspoň o 15 cm nad najvyšší viditeľný okraj hladiny povodňovej vody. Nechajte dezinfekčný roztok pôsobiť aspoň 15 minút.

3. Vysušanie domu

Keď bol váš dom zaplavený, v jeho stenách je stovky litrov vody. To má tieto dôsledky:

- ďalšie zhoršovanie statiky domu
- skomplikovanie alebo nemožnosť ďalších opravných prác
- vysoká vlhkosť vnútri domu, ktorá môže spôsobiť zdravotné problémy
- zvýšený výskyt plesní

Úplné odstránenie vlhkosti je dlhodobý proces, ktorý trvá niekoľko mesiacov!

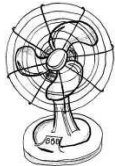
Prvé nutné opatrenia:

- odstráňte všetku zostávajúcu vodu z budovy (tiež zo skrytých a ťažko dostupných miest, pivníc a pod.)
- odstráňte všetky predmety nasiaknuté vodou, ktoré sa už nedajú zachrániť (koberce, nábytok a pod.)
- odstráňte všetko, čo bráni dobrému vysušeniu budovy:
 - podlahové krytiny – linoleum, koberce, dlažbu, obklady, parkety
 - materiál s nízkou priepustnosťou vody na stenách – tapety a obklady

Pomôcť môže aj odstránenie omietky aspoň z jednej strany steny

do výšky záplavovej vlny. Obzvlášť doporučujeme odstrániť omietku v prípade, že v stenách sú drevené preklady, pretože drevo je materiál veľmi citlivý na vodu a musí sa rýchlo vysušiť, aby nezačal podliehať plesniam.

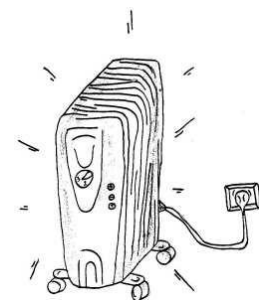
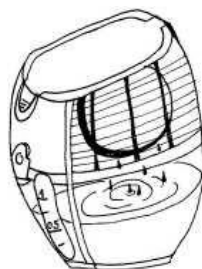

Ideálnym pre vysušanie interiéru budovy je suchý, teplý a cirkulujúci vzduch (napr. z fénu)!

Vzduch musí voľne prúdiť vo všetkých miestnostiach domu. Zvláštnu pozornosť venujte miestnostiam bez okien (kúpeľne, WC, komory, šatníky ...)

Najúčinnejší postup pri vysúšaní domu:

- ak je vonku teplé a suché počasie (v lete), nechajte všetky okná aj dvere dokorán otvorené, aby ste do vnútra pustili maximum teplého čerstvého vzduchu
- počas zimných mesiacov je vzduch málo vlhký; zakúrite v izbách na teplotu 20 – 22 stupňov Celzia a pravidelne vetrajte dom (otvorením všetkých okien a dverí) v kratších časových intervaloch (na 2 – 3 minúty)
- odvlhčovače sú mechanické zariadenia znižujúce obsah vlhkosti vo vzduchu, ktoré pomáhajú pri vysúšaní budov. Použitie odvlhčovačov sa odporúča, ak všetky predchádzajúce metódy vysušania budovy nie sú dostatočné. Hlavne v prípade vlhkého podnebia a ak nie je vonku dostatočne vysoká teplota (najmä na jar a jeseň).
- odvlhčovače sa tiež používajú pri vysúšaní interiérov v miestach, ktoré nie je možné dostatočne vyvetrať. Tieto prístroje fungujú najlepšie v prípade, keď je možné miestnosť dostatočne dobre vykúriť – na teplotu okolo 20 – 22 stupňov – v iných prípadoch majú príliš vysokú spotrebu elektriny a odvlhčujúci efekt nie je dostatočný. Pri používaní odvlhčovačov musia byť VŠETKY okná a dvere zatvorené! Odvlhčovače sa dajú kúpiť v špecializovaných obchodoch na pracovné náradie.
- tzv. desikanty sú látky, ktoré pohlcujú prebytočnú vlhkosť (dajú sa kúpiť v obchodoch pre dom a záhradu). Používajú sa väčšinou v skriniach a šatníkoch, prípadne v iných malých uzatvorených priestoroch, v ktorých vzduch nemôže voľne prúdiť. Nasiaknu do seba vlhkosť a potom sa vyhodia. Pri veľkej vlhkosti však nie sú dostatočným prostriedkom pre vysušanie.

4. Odstraňovanie plesní

Pleseň je mikroskopická huba. Malé (okom neviditeľné) čiastočky plesní sú stále prítomné vo vzduchu vo forme miniatúrnych buniek (odborne spór). Zárodky plesňových mikroorganizmov sa môžu rozvíjať a rásť vo vlhkom prostredí. Dom, ktorý bol zaplavený, poskytuje zárodkom plesní dokonalé prostredie k ich šíreniu.

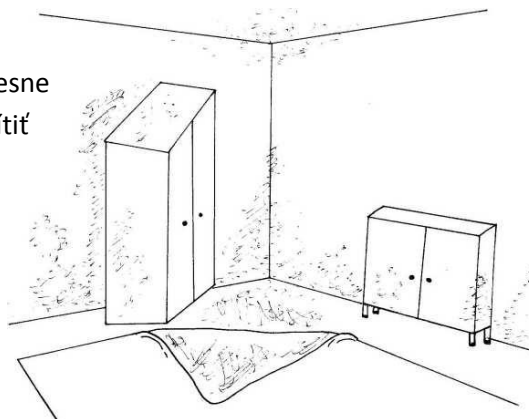
Prečo sú plesne také nebezpečné?

Pleseň v dome môže byť spúšťačom alergií (alebo príznakov alergie) postihujúcich horné dýchacie cesty. Môžu sa objaviť nasledujúce príznaky: zapchaný nos a dutiny, kašeľ, sťažené dýchanie, bolesti krku a podráždená koža. Tieto príznaky môžu viesť k infekciám horných dýchacích ciest. Najviac ohrozenými skupinami sú deti a dôchodcovia, ľudia trpiaci astmou a osoby s oslabeným imunitným systémom.

Plesne veľmi ohrozujú aj stavebné materiály a nábytok. Z týchto dôvodov je za každú cenu nutné zabrániť šíreniu podmienok pre rast plesní v interiéroch budov.

Ako správne ošetrovať miesta zasiahnuté plesňami:

- hľadajte najskôr miesta, na ktorých vidíte rásť plesne
- následne sa zamerajte na miesta, keď je možné cítiť typický plesňový zápach
- zamerajte sa najmä na miesta najviac zasiahnuté záplavovou vodou
- hľadajte za a pod ťažko prístupnými miestami a materiálmi (pod linoleom, kobercom, na stene za nábytkom a pod.)

Ako odstrániť plesne:

Odstráňte a zbavte sa materiálov, ktoré sú zamorené plesňami. Ide predovšetkým o porézne materiály ako sadrokartón, rôzne izolačné materiály, drevotrieska, koberce, papierové alebo kartónové výrobky a pod. Plesne sa množia predovšetkým vnútri týchto materiálov a je takmer nemožné ich odtiaľ dostať.

Úplne alebo čiastočne neporézne materiály: najskôr z nich hubkou alebo handričkou odstráňte viditeľnú plesneň a ďalšie nečistoty. Následne naneste roztok chlornanu sodného (napríklad vo forme Sava proti plesňam) v pomere – 1 liter vody zmiešať s 120 ml sava. Povrch neoplachujte ale ho nechajte voľne vyschnúť. Môžete použiť aj iné prostriedky určené na ničenie plesní, ktoré sú bežne dostupné v obchodoch so stavebninami.

POZOR:

- **vyhnite sa priamemu kontaktu s plesňou a s roztokom čističa. Používajte ochranné gumové rukavice!**
- **nemiešajte chlornan sodný (savo) s inými prostriedkami obsahujúcemu amoniak, pretože môže dôjsť k vzniku nebezpečného plynu alebo k zníženiu účinnosti jeho zložiek**
- **dobre vetrajte miestnosť, kde pracujete s čističom**

Nezabúdajte, že pleseň sa objaví znovu, pokiaľ neodstránite jej hlavnú príčinu: vlhkosť. Hneď ako odstránite pleseň, začnite s dôsledným vysušovaním a postupujte podľa ráz a doporučení uvádzaných v tejto príručke (kapitola 3).

5. Opravte si dom

Skontrolujte chyby konštrukcie

Riziko ohrozenia zo strany podmáčaných základov by malo byť vylúčené čo najskôr. Skôr ako začnete s akýmikoľvek ďalšími opravami, sa najskôr uistite, že základy vášho domu sú v poriadku. V opačnom prípade hrozí zrútenie celého domu.

Vidíte praskliny v stenách? Máte narušené základy? Stĺpy sú popraskané? Sú schody posunuté alebo dvere naklonené, steny sú nakrivo? Pokiaľ môžete pozorovať akýkoľvek z týchto príznakov, je možné, že máte silne narušenú statiku domu. V tomto prípade je nutné nechať váš dom odborne posúdiť statickovi.

Obnova interiéru

Ešte pred tým, ako začnete s opravami v dome, spravte všetky opatrenia uvedené v tejto príručke (vysušenie domu, dezinfekcia, a odstránenie nenávratne poškodených vecí). Buďte trpezliví! Ak začnete moc skoro, riskujete, že sa plesne vrátia a nové použité materiály sa znehodnotia. Treba počkať, kým sa dom celkom nevysuší. S maľovaním, nanášaním izolačných materiálov alebo náterov teda určite ešte počkajte.

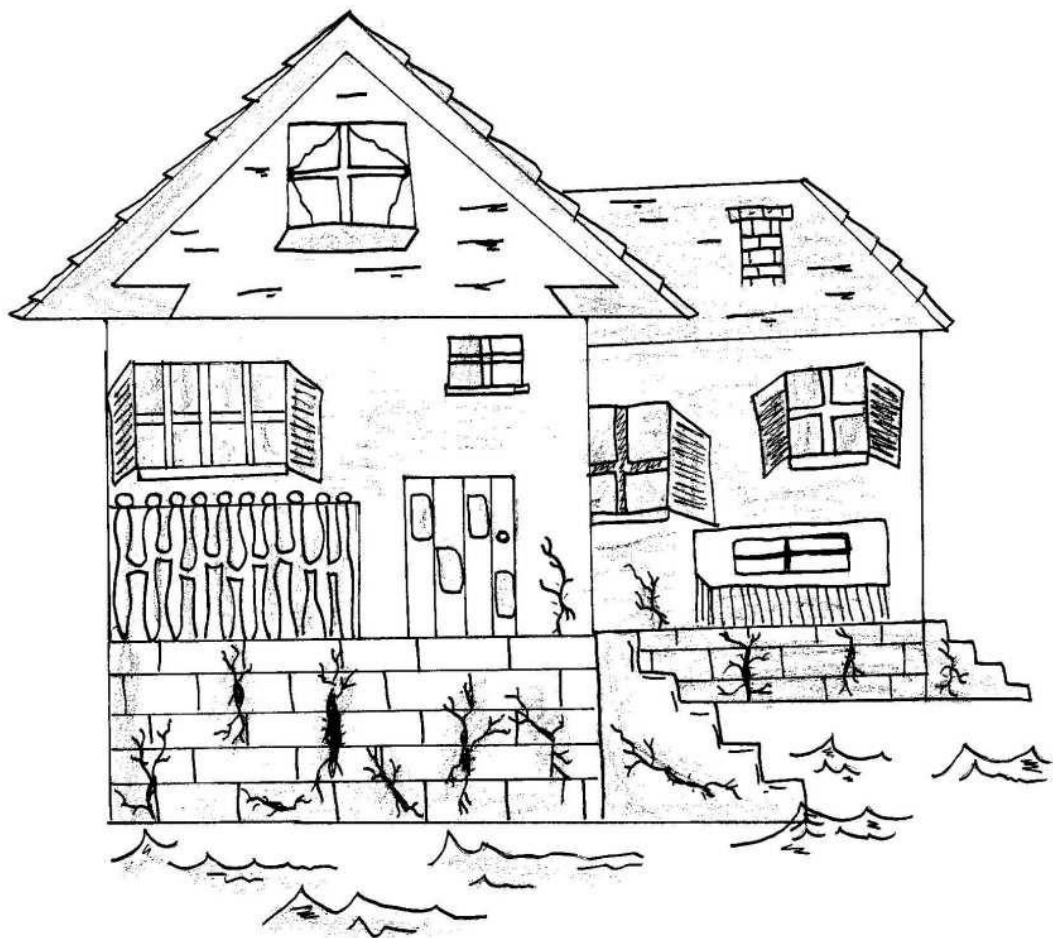
Inak riskujete:

- návrat a šírenie plesní
- znehodnotenie nových draho kúpených materiálov
- zalepenie pórov stien a podláh novými materiálmi/nátermi a tým pádom zabránenie v ich úplnom vyschnutí
- disperzná farba (Primalex) sa vyduje a opadne, pokiaľ ju naniesiete na nedokonalu vysušenú stenu

Nehasené vápno môžete použiť skôr ako farbu. Výborne umožňuje stenám schnúť a jeho zloženie zabraňuje šíreniu plesní.

BEZPEČNOSŤ NA PRVOM MIESTE

- **Nevstupujte do budovy, ktorá je staticky narušená a môže spadnúť.**
- **Pozor na elektrinu!! Elektrinu je potrebné odpojiť od zdroja. Nikdy neodpájajte elektrinu v prípade, ak si nie ste istý, že je zariadenie úplne suché. V takom prípade radšej volajte odborníka!**
- **Skontrolujte prívod plynu. Vďaka povodni mohol byť porušený a plyn môže unikať.**
- **Do vody mohli uniknúť toxické látky – olej, nafta, chemikálie používané v poľnohospodárstve. Pozorne sledujte médiá a pokyny z mesta/obce.**

Táto príručka bola vydaná Konfederáciou románskych charít v rámci projektu SEECEG Capacity Building. SEECEG (South Eastern Caritas Emergency Group) je skupina partnerských charít z Albánska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Grécka, Kosova, Čiernej Hory, Rumunska, Srbska a Turecka). Tento projekt bol zrealizovaný za finančnej podpory:

